

Vår saksbehandler
Dordi Aalbu

Referanse
DOAA/2018/2429-10/A09

Behandles av	Utvalgssaksnr	Møtedato
Driftsutvalg	19/7	03.04.2019
Kommunestyret	19/30	04.04.2019

Høring - Nedlegging av Lønset oppvekstsenter og endring av Lokal forskrift om hvilken skole de ulike områder i Oppdal sokner til

Vedlegg

- 1 Forslag til endring Lokal forskrift om hvilken skole de ulike områder i
- 2 Gjeldende lokal forskrift om hvilke skoler de ulike områdene i Oppdal sokner til

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Saksopplysninger

Lønset oppvekstsenter består av Lønset skole/ SFO og Lønset barnehage. Barnehagen er for tiden stengt etter at foreldrene sa opp plassene og søkte barna over til andre barnehager med virkning fra 1.mars 2019. Skolen står også uten elever etter at foreldrene søkte om overflytting til andre skoler med virkning fra 1.april 2019

Opplæringslova § 9-5 gir kommunen ansvar for å sørge for tjenlige grunnskoler. Det er kommunen som avgjør hvilke skoler den skal ha, hvor disse skal ligge, om de skal være rene barneskoler, ungdomsskoler eller kombinerte skoler.

Opplæringslova § 8-1 første ledd gir grunnskoleelever rett til å gå på nærmeste skole eller på den skolen i nærmiljøet som de sokner til. Samme paragraf gir kommunen rett til å gi forskrifter om opptaksområde. De to første avsnittene fremkommer slik: *«Grunnskoleelevane har rett til å gå på den skolen som ligg nærast eller ved den skolen i nærmiljøet som dei sokner til. Kommunen kan gi forskrifter om kva for skole dei ulike områda i kommunen sokner til. Kravet i § 38 første leddet bokstav c i forvaltningslova om kunngjering i Norsk Lovtidend gjelder ikke. Etter søknad kan eleven gå på annen skole enn den eleven sokner til»*

Barnehageloven § 8, 2. ledd sier : *«Kommunen har plikt til å tilby plass i barnehage til barn under opplæringspliktig alder som er bosatt i kommunen, jf. § 12 a. Utbyggingsmønster og driftsformer skal tilpasses lokale forhold og behov».*

En skolenedleggelse krever at en følger visse saksbehandlingsregler. Utdanningsdirektoratet informerer i rundskriv 2/2012 om hvilke saksbehandlingsregler som gjelder for endring av skolestrukturen, herunder ved nedleggelse av grunnskoler.

Hverken opplæringsloven eller annet regelverk har innholdsmessige regler for endring av skolestruktur, det vil si regler for når det er lovlig eller ulovlig å legge ned eller opprette en skole. Avgjørelser knyttet til skolestruktur ligger i kjerneområdet av den kommunale handlefriheten. En

avgjørelse må bygge på et kommunestyres økonomiske, politiske og samfunnsmessige prioriteringer.

Barnekonvensjonen er tatt inn i norsk rett ved menneskerettsloven i 2003, og forplikter kommunene til å legge vekt på barnets beste, blant annet i saker om skolestruktur. Artikkel 3 nr. 1 peker på at barnets beste er et viktig hensyn i saker som gjelder barn.

Siden avgjørelsen om å legge ned en skole ikke er et enkeltvedtak, kommer ikke reglene i forvaltningslovens kap. IV (om saksforberedelse ved enkeltvedtak), V (om vedtaket) og VI (om klage og omgjøring) direkte til anvendelse. Det er likevel et generelt forvaltningsrettslig prinsipp at en sak skal være forsvarlig klarlagt før avgjørelse blir tatt. I en sak om skolenedleggelse betyr dette at kommunestyret skal ha rimelig kjennskap til synspunktene til de som berøres av nedleggelsen før et vedtak treffes.

For kommuner som har gitt forskrifter om skolekretsgrenser, slik Oppdal kommune har, må det i tillegg til vedtak om nedleggelse også skje en etterfølgende endring av forskriften om skolekretsgrensene. Områdene som sokner til skolen som nedlegges må etter nedleggelsen sokne til en eller flere andre skoler i kommunen. Dette gjør en forskriftsendring nødvendig.

Rundskrivet beskriver to ulike framgangsmåter for kommuner med forskriftsfestede kretsgrenser:

A) Nedleggelse og forskriftsendring som to separate saker

B) Nedleggelse og forskriftsendring som én og samme sak

Begge framgangsmåtene vil kreve at saken sendes ut på høring. Det finnes ikke lov- og forskriftsbestemte regler for hvor lang fristen for å uttale seg skal være i saker om skolestruktur. Den enkelte som skal uttale seg må imidlertid få tilstrekkelig tid til å forberede sin uttalelse. Justis- og beredskapsdepartementet har utarbeidet retningslinjer for forskriftsarbeid i kommunene. Kommunene anbefales her å benytte to måneders høringsfrist.

Rådmannen velger å legge fram nedleggelse og forskriftsendring i samme sak med 2 måneders høringsfrist. Da også barnehagen er en del av Lønset oppvekstsenter er det naturlig å behandle nedleggelse av barnehagen i samme sak og også sende nedlegging av barnehagen ut på høring.

Utdanningsdirektoratet har presisert at siden skolestruktur og kretsgrenser i stor grad berører foreldre og nærmiljø, bør skolenes samarbeidsutvalg, alternativt foreldrerådet, få uttale seg før vedtak om skolenedleggelse fattes. I tillegg må elevrådet få uttale seg. Også andre, som fagforeninger til de som arbeider ved skolen, leietakere og alle andre som kan ha interesse i saken bør få uttale seg. Hvis endring av skolestruktur medfører endringer i skyssbehov, bør også *fylkeskommunen* få anledning til å uttale seg i saken.

Kommunestyret vedtok i 21.juni 2018 å opprettholde drift ved Lønset oppvekstsenter til og med skoleåret 2018/19. I vedtaket ble rådmannen bedt om å legge fram en sak for kommunestyret våren 2019 der elevantall for etterfølgende skoleår legges frem, samt en vurdering av lærings- og utviklingsmiljøet ved skolen og arbeidsforhold for ansatte.

Vedtaket lød slik: *Lønset og Midtbygda oppvekstsenter videreføres ut skoleåret 2019. Det legges frem en sak for kommunestyret våren 2019, hvor elevantall for etterfølgende skoleår legges frem, samt en vurdering av lærings- og utviklingsmiljøet ved skolen og arbeidsforhold for ansatte.*

Drift 692 000 kr

Personell 1 870 000 kr

Teknisk 566 000 kr

Drift- og vedlikehold 173 000 kr

Sum 3 299 000 kr.

Opprettholde drift av Lønset oppvekstsenter til og med skoleåret 2018/19.

Barnetall – og elevtallsutvikling

Lønset skole har pr. 31.3.2019 dette elevtallet, i alt 16 elever:

1.årstrinn	2.årstrinn	3.årstrinn	4.årstrinn	5.årstrinn	6.årstrinn	7.årstrinn
3	0	3	3	4	2	1

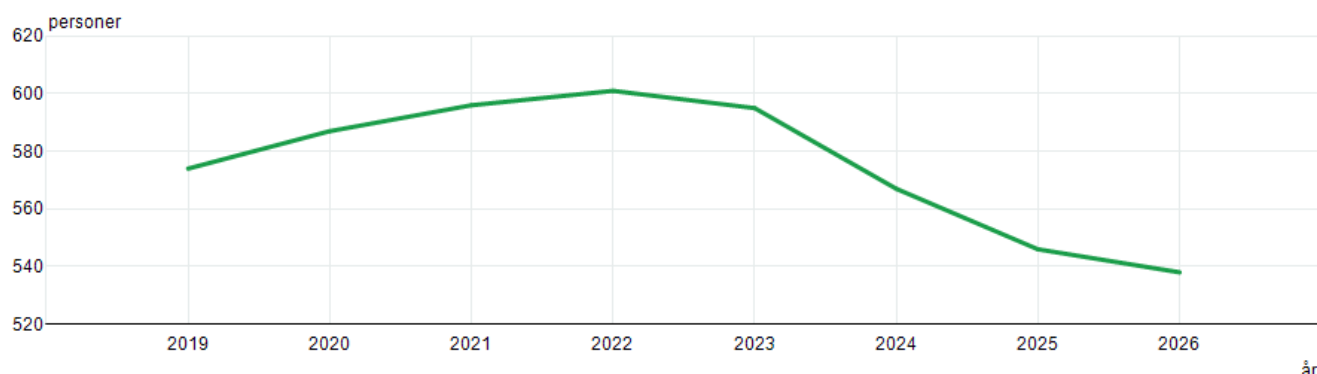
En del foreldre har valgt å bytte skole til andre skoler tidligere, hvis disse barna også skulle gått på Lønset skole hatt 24 elever, fordelt slik på årstrinn og fortsatt vært en svært liten skole

1.årstrinn	2.årstrinn	3.årstrinn	4.årstrinn	5.årstrinn	6.årstrinn	7.årstrinn
3	0	3	3	7	5	3

Da barnehagen stengte 1.mars 2019 var det 3 barn i barnehagen. Rådmannen er kjent med at det er bosatt 5 førskolebarn i tillegg i Lønset krets slik at det i alt er 8 førskolebarn som sokner til Lønset skole. Foreldrene til barna har valgt andre barnehager i kommunen. Selv om alle førskolebarna skulle starte på Lønset skole, vil elevtallet fortsatt synke i årene framover.

Når en skole foreslås nedlagt og skolestrukturen med dette endres, er det relevant å se på elevtallsutviklingen i hele Oppdal kommune. I en periode fram til 2022 vil elevtallet i barneskolealder øke, for deretter å synke igjen. Grafen under viser prognosen fram til 2026.

11668: Framskrevet folke mengde 1. januar, etter år. Oppdal, 6-12 år, Hovedalternativet (MMMM).

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Ser vi elevtallsutvikling ved barneskolene i Oppdal et lengre perspektiv vil det ifølge SSB vil det være en markant nedgang i antall elever i barneskolealder fram mot 2030, før det forventes å stige opp mot mot dagens nivå i 2040.

år	2020	2025	2030	2035	2040
Antall elever 6-12 år	587	546	518	554	575

Hovedalternativet (MMMM), befolkningsframskriving SSB

Skolevei/skoleskyss

6 elever ved Lønset skole kunne gå/sykle til skolen, mens 10 kjørte buss.

Ved nedlegging av Lønset skole og endring av kretsgrenser som foreslått, vil alle elevene ha rett til avstandsskyss til sin nærskole. For elevene innerst i Storlidalen med lengst skolevei, vil reisetiden til nærskolen etter nedlegging bli 50 minutter ifølge ATBs rutetabel.. Fra Lønset skole til Midtbygda skole bruker bussen 20 minutter.

Tidligere retningslinjer for grunnskoleskyss i Sør-Trøndelag satte følgende rammer for akseptabel reisetid mellom hjem og skole: AtB planlegger skyssen med tanke på, og tilbyr de aller fleste elevene

maksimal reisetid én vei på: 45 minutter for 1.–4. trinn, 60 minutter for 5.–7. trinn, 75 minutter for 8.–10. trinn. Denne normen for akseptabel reisetid gjelder mellom hjem og nærmeste skole. I de nye retningslinjene vedtatt av fylkeskommunen i 2018 maksimal reisetid tatt vekk, og i stedet står det: at skoleskyssen skal organiseres slik at elevene får en akseptabel reisetid. Med reisetid menes sum av beregnet gangtid, reisetid og ventetid på holdeplass og skole.

Læringsmiljø ved oppvekstsenteret

Elevtallet på skolen og forventet elevtallsutvikling framover har gjort det utfordrende å drive en skole med tilfredsstillende faglig kvalitet. Det har vært stor spredning aldersmessig, faglig og sosialt blant elevene. Skolen har vært drevet som en fådelt skole med en gruppe på småtrinnet og en gruppe på mellomtrinnet. Dette innebærer at samme lærer eksempelvis må undervise elever fra 1. -4. trinn samtidig, med de ulike forutsetninger og kompetansemål en slik aldersblanding medfører. Det er ulike oppfatninger omkring sammenhengen mellom skolestørrelse og kvalitet. Sosialt kan en liten skole gi elevene mulighet for å utvikle sosial kompetanse gjennom aldersblanding og tett samhandling med sitt nærmiljø. På den andre side vil muligheten for å finne venner og lære seg å fungere i større gruppe være mer utfordrende når elevtallet blir svært lavt og der den enkelte elev har få eller ingen jevnaldrende.

Forskning antyder at elever på større skoler ofte oppnår bedre faglige resultater enn elevene på små skoler. Forskning kan ikke fastslå en årsakssammenheng mellom skolestørrelse og resultater, men sier at grunnen kan være at relativt store skoler har flere lærere med høy fagkompetanse. De siste årene har kompetansekravene for lærere blitt skjerpet. Alle lærere i grunnskolen som underviser i matematikk, engelsk, norsk, samisk og tegnspråk må i dag ha faglig fordypning. Med en liten lærerstab er dette krevende å oppfylle. Lærerprofesjonenes kompetanse og praksis er avgjørende for at elevene skal utvikle den kompetansen de trenger for fremtiden.

For barnehagen vil ikke et lavt barnetall være like utfordrende for å skape et tilfredsstillende læringsmiljø, men når barnetallet blir svært lavt vil det bli liten mulighet for barna å finne jevnaldrende lekekamerater.

Arbeidsmiljø ved skolen

Rådmannen har over tid sett at Lønset skole ikke har vært en attraktiv arbeidsplass for lærere, da fagmiljøet blir lite og det er utfordrende å undervise mange årstrinn sammen.

Spesialundervisning vil som regel være ekstra ressurskrevende på små skoler fordi mulighetene for å gjennomføre spesialundervisning sammen med andre elever med tilsvarende behov er svært begrenset. Spesialpedagogisk kompetanse er også krevende å få på plass på små skoler.

For barnehagen kan det være krevende og ressurskrevende å skulle oppfylle pedagognormen når barnegruppa blir liten. Samtidig er det ressurskrevende å drive en liten barnehage fordi en må ha nok voksne til å dekke hele barnehagens åpningstid, og av sikkerhetsmessige grunner bør ikke en voksen være alene med barna for lange perioder av dagen.

Lokal forskrift om hvilken skole de ulike områder i Oppdal sokner til (skolekretsgrenser)

Kommunestyret vedtok 25.5.2016 å forskriftsfeste sine skole kretsgrenser.

For Lønset skole er dette området definert å sokne til skolen

§ 2.1 Lønset skole

Opptaksområdet til Lønset skole avgrenses slik: Mot nordøst, grensa mot Midtbygda mellom Bø gnr. 173 i vest og Furunes gnr. 177 i øst. Mot sør-øst, grensa Aune mellom gnr. 126 Svartøien /Nilsplassen i vest og gnr. 125 Gjerdesletten i øst. Mot vest, fylkesgrensa til Møre- og Romsdal.

I § 2.2. defineres området som sokner til Midtbygda skole:

§ 2.2 Midtbygda skole

Opptaksområdet til Midtbygda skole avgrenses slik: Mot vest grensa mot Lønset mellom gnr. 173 Bø i vest og gnr.177 Furunes i øst. Mot øst grensa mot Aune mellom gårdene Håker gnr. 266 i vest og gnr. 267 i øst. Mot nord (Nerskogen) kommunegrensa til Rennebu.

Rådmannen foreslår at området som har soknet til Lønset skole, overføres i sin helhet til Midtbygda skole og at teksten i forskriften endres til:

§ 2.1. Midtbygda skole

Opptaksområdet til Midtbygda skole avgrenses slik: Mot vest fylkesgrensa til Møre -og Romsdal. Mot sør-øst grensa mot Aune mellom gnr. 126/Nilsplassen i vest og 125 Gjerdesletten. Mot øst grensa mot Aune mellom gårdene Håker gnr.266 i vest og gnr. 267 i øst. Mot nord (Nerskogen) kommunegrensa til Rennebu.

Vurdering av barnets beste

Barnekonvensjonen krever at saksbehandlingen skal være effektiv, barnevennlig og lett tilgjengelig. Barn har rett til å uttale seg om alle forhold som berører de (artikkel 12 i barnekonvensjonen), men de har inga plikt til å uttale seg.

Kommunestyret ba i behandlingen av Handlingsplan 2020-2023 om å få framlagt en sak våren 2019 med vurdering av skolens læringsmiljø og arbeidsforhold for de ansatte. Rådmannen hadde lagt opp til en prosess der blant annet PP-tjenesten i januar 2019 skulle intervju elevene ved Lønset skole slik at deres synspunkt kunne vektlegges i vurderingen av læringsmiljøet. I tillegg ble skolemiljøutvalget bedt om å gi en uttalelse.

Skolemiljøutvalget ga beskjed om at de ikke ønsket å komme med en uttalelse og at foreldrene motsatte seg intervju av elevene. Begrunnelsen for dette var at de ønsket å skåne elevene fra å bli involvert i en skolenedleggingssak. Rådmannen respekterte dette og intervjurunden med PP-tjenesten ble avlyst. Foreldrene ønsket i stedet en frivillig avvikling av skolen.

For noen barn vil nedleggelse av Lønset skole oppleves vanskelig, mens det for andre barn vil oppleve overgangen til en større skole som en bedring sosialt. Rådmannen mener det er mye som taler for at nedlegging av Lønset skole og overflytting av elevene til større skoler vil gi elevene mulighet til større faglig utbytte.

Den største ulempen for elevene er etter rådmannens vurdering en lengre skoleveg. Barna som bor innerst i Storlidalen får etter nedleggingen en reisetid på ca. 50 minutter til sin nærskole, som er 23 minutter lengre enn reisetid enn de har til Lønset skole. Vektet opp mot muligheten til et større faglig og sosialt miljø, og kommunens økonomiske situasjon vurderer rådmannen reisetida likevel til å være akseptabel.

For familier med barn i barnehagealder vil nedleggingen av Lønset barnehage også føre til lengre reisevei. I avtale om virksomhetsoverdragelse fra Lønset barnehage til Oppdal kommune 4.5.17 gis foreldre rett til kommunalt driftstilskudd innenfor en periode på 5 år etter nedleggelse hvis de vil starte privat barnehage.

Økonomi

I økonomiplanen 2019-2022 ligger det finansiering for drift av Lønset oppvekstsenter (barnehage, skole og SFO) for hele budsjettåret 2019. For budsjettåret 2020 og framover, er drift av Lønset oppvekstsenter tatt ut av økonomiplanen.

Elev- og barnegrnlaget for Lønset oppvekstsenter gir svært høye enhetskostnader. Rådmannens vurdering er at disse midlene kan brukes alternativt uten at det går ut over kvaliteten på tilbudet som gis. For 2018 er personalutgiften per elev på Lønset skole kr. 159 867, for Midtbygda skole kr. 97.125 og for alle kommunale skoler (små- og mellomtrinnet) kr.

85.508. Den totale kostnad per elev er for Lønset kr. 253.000 (inklusive bygg og drift), mens den samme kostnad ved Midtbygda skole er kr. 121.000 (2017-tall).

Kostnaden pr. barn i barnehage blir også vesentlig høyere ved Lønset barnehage enn ved de andre kommunale barnehagene fordi en må kjøre med økt bemanning for å dekke opp dagen.

I handlingsplanen er besparelsen av å legge ned Lønset oppvekstsenter beregnet slik:

Beskrivelse	Beløp
Skoleskyss	40 000
Personell og adm., skolen	1 870 000
Personell og adm., barnehage	566 000
Drift og vedlikehold, skole	650 000
Drift og vedlikehold, barnehage	173 000
SUM	3 299 000

Rådmannens tilråding

Driftsutvalget rår kommunestyret til følgende

Kommunestyret stenger Lønset skole fra og med 1.4.2019.

Kommunestyret foreslår å legge ned Lønset oppvekstsenter, bestående av skole, SFO og barnehage fra og med skoleåret 2019/20. Forslaget legges ut på offentlig høring med høringsfrist 8.juni 2019.

Kommunestyret foreslår å endre *Lokal forskrift om hvilken skole de ulike områder sokner til* slik at områdene som i forskriften sokner til Lønset skole fra og med skoleåret 2019/20 vil sokne til Midtbygda skole. Forslaget legges ut på offentlig høring med høringsfrist 8.juni 2019.

Saksprotokoll i Kommunestyret - 04.04.2019

Behandling

Innstilling fra driftsutvalget, sak 19/7 ble ettersendt.

Vedtak

Driftsutvalgets innstilling ble enst. vedtatt.

Vedtaket blir som følger:

Kommunestyret stenger Lønset skole fra og med 1.4.2019.

Kommunestyret foreslår å legge ned Lønset oppvekstsenter, bestående av skole, SFO og barnehage fra og med skoleåret 2019/20. Forslaget legges ut på offentlig høring med høringsfrist 8.juni 2019.

Kommunestyret foreslår å endre *Lokal forskrift om hvilken skole de ulike områder sokner til* slik at områdene som i forskrift sokner til Lønset skole fra og med skoleåret 2019/20 vil sokne til Midtbygda skole. Forslaget legges ut på offentlig høring med høringsfrist 8.juni 2019.

Saksprotokoll i Driftsutvalg - 03.04.2019

Behandling

Innstilling

Rådmannens forslag ble enstemmig tiltrådt.

Driftsutvalgets innstilling til kommunestyret blir som følger:

Kommunestyret stenger Lønset skole fra og med 1.4.2019.

Kommunestyret foreslår å legge ned Lønset oppvekstsenter, bestående av skole, SFO og barnehage fra og med skoleåret 2019/20. Forslaget legges ut på offentlig høring med høringsfrist 8.juni 2019.

Kommunestyret foreslår å endre *Lokal forskrift om hvilken skole de ulike områder sokner til* slik at områdene som i forskriften sokner til Lønset skole fra og med skoleåret 2019/20 vil sokne til Midtbygda skole. Forslaget legges ut på offentlig høring med høringsfrist 8.juni 2019.